

РЕШЕНИЕ

№ 25

гр. Велико Търново, 28.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ
И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и втори
ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИЛИЯНА ПОПОВА

Членове: ГАЛЯ МАРИНОВА
МАЯ ПЕЕВА

при участието на секретаря ИНА Д. С.ОВА
като разгледа докладваното от ИЛИЯНА ПОПОВА Въззивно търговско дело
№ 20224001000263 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 52/20.07.2022г. по т.д. № 94/2021 г., поправено с решение № 53/20.07.2022 г. по същото дело Ловешкият окръжен съд осъдил ЗД „Бул Инс“ АД – гр. София да заплати на Г. А. Я. сумата 5 000 лв., представляваща застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди във връзка с настъпило на 16.07.2021 г. ПТП – претърпените от нея болки и страдания, вследствие на нанесените □ телесни увреждания, ведно със законната лихва, считано от 20.08.2021 г. до окончателното изплащане, като отхвърлил като неоснователни иска до пълния претендиран размер от 10 000 лв., както и иска за законна лихва за периода от 16.07.2021 г. до 19.08.2021 г. Със същото решение съдът осъдил ЗД „Бул Инс“ АД – гр. София да заплати на П. Н. Б., действаща чрез своята майка и законен представител Г. А. Я., сумата 15 000 лв., представляваща застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди във връзка с настъпило на 16.07.2021 г. ПТП, ведно със законната лихва, считано от 20.08.2021 г. до окончателното изплащане, като отхвърлил като неоснователни иска до пълния претендиран размер от 35 000 лв., както и иска за законна лихва за периода от 16.07.2021 г. до 19.08.2021 г. Присъдени са разноски.

Въззивна жалба против горното решение в частта, с която исковата претенция на П. Н. Б. е отхвърлена за разликата над 15 000 лв. до 25 000 лв., е постъпила от П. Н. Б., действаща чрез своята майка и законен представител Г. А. Я., чрез адв. И. М.-Г.. Оплакването е за неправилност на решението в обжалваната част, поради противоречие с материалния закон и необоснованост. В жалбата се посочва, че по безспорен начин, както чрез приетата по делото съдебномедицинска експертиза, така и чрез показанията на двамата свидетели, били установени уврежданията на детето, нейният нарушен психо-емоционален статус, причинените □ морални страдания, както и продължителният възстановителен период. До този извод достигнал и първостепенният съд в своя акт, но неправилно и необосновано определил размера на застрахователното обезщетение за претърпените

неимуществени вреди във връзка с процесното ПТП. В настоящия случай водещ критерий бил крехката възраст на детето. Доказано било колко тежко е преживяло трагедията, как и колко дълго е продължило възстановяването му, как процесното ПТП се е отразило на психичното му състояние; доказано било как пострадалата не искала да пише, да общува, да спи, да се храни, да ходи на училище и как се страхувала да се качи в автомобил. Твърди се, че всички тези фактори са оказали и оказват негативно влияние в живота на П. Б. в резултат на претърпяното ПТП. Жалбоподателката счита, че с оглед болките и страданията, които е претърпяла и продължава да търпи П. Б., с оглед икономическата обстановка в страната и съдебната практика в подобни случаи, справедливо би било обезщетение в размер от 25 000 лв. Направено е искане за отмяна на първоинстанционното решение в обжалваната част, вместо което ответното застрахователно дружество да бъде осъдено да заплати на П. Б. сумата 25 000 лв. – обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди по повод на настъпилото ПТП, ведно със законната лихва от 16.07.2021 г. до окончателното изплащане. Претендира се присъждането и на адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗАдв в полза на процесуалния представител на жалбоподателката.

Ответната по жалбата страна ЗД „Бул Инс“ АД-гр.София, чрез адв. И. Ж., в писмен отговор изразява становище за неоснователност на същата. В отговора се посочва, че всички твърдения на ищцата във въззивната жалба били неоснователни и недоказани в производството. Недопустимо едва във въззивната жалба били изложени допълнителни обстоятелства за търпени неимуществени вреди от малолетното дете, изразяващи се в затруднение при училищните дейности, социалното положение, занимания и игри. Тези обстоятелства не били посочени пред първоинстанционния съд, а били въведени за първи път с въззивната жалба в нарушение на забраната на чл. 266, ал. 1 от ГПК. Въззиваемата страна споделя изцяло мотивите на първоинстанционния съд, за който счита, че е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт в обжалваната от въззивника част. Направено е искане въззивната жалба да бъде отхвърлена изцяло като неоснователна. Претендира се и присъждането на съдебни разноски за производството пред въззивната инстанция съобразно изхода на спора.

Великотърновският апелативен съд, като взе предвид оплакванията в жалбата, становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установено следното:

Пред Ловешкия окръжен съд са предявени иски с правно основание чл. 432 от КЗ от Г. А. Я., в лично качество и като майка и законен представител на П. Н. Б., срещу ЗД „Бул Инс“ АД за заплащане на обезщетения за претърпени от ищите неимуществени вреди – болки и страдания, вследствие на травматични увреждания, причинени при ПТП на 16.07.2021 г. в размер съответно на 10 000 лв. за Г. Я. и на 35 000 лв. за П. Б., ведно със законната лихва върху сумите, считано от дата на увреждането – 16.07.2021 г. до окончателното им изплащане.

От фактическа страна се установява следното:

Не е спорно и от представените писмени доказателства (констативен протокол за ПТП с пострадала лица № 41/10.08.2021 г. и материА.те по ДП № 315/2021 г. по описа на РУ – Ловеч) се установява, че на 16.07.2021 г., около 14:30 ч, на път ПП I-4, км 68+500, в землището на с. МА.ново, обл. Ловеч, настъпило ПТП между лек автомобил „Фолксваген Пасат“ с рег. № Н 46****, управляван от Н. Б. Х., и движещия се пред него лек автомобил „Форд Фокус“ с рег. № ЕВ 78****, управляван от Н. М. ПА.ев. В лекия автомобил „Фолксваген“ пътуВА. и ищите Г. Я. и П. Б., като в резултат на ПТП те и водачът на автомобила претърпели травматични увреждания, а по автомобилите настъпили множество деформации. По случая било образувано ДП № 315/2021 г. по описа на РУ – Ловеч, като с постановление на наблюдаващия прокурор от 17.12.2021 г. наказателното производство било спряно на основание чл. 244, ал. 1, т. 1 вр. чл. 25, ал. 1, т. 6 от НПК, тъй като било установено, че с действията си виновният водач Н. Х. причинил съставомерна телесна

повреда на свой низходящ – на малолетната му дъщеря П. Б., като съобразно разпоредбата на чл. 348б, изр. първо от НК в този случай наказателното преследване се възбужда по тѣжба на пострадалАя до съответния първоинстанционен съд.

Механизмът и причините за настѣпване на процесното ПТП са били предмет на заключението по допуснатата от първоинстанционния съд съдебна автотехническа експертиза, установени са по делото и не са спорни между страните в настоящия етап от производството.

Не е спорно между страните по делото и нА.чието на вА.дна застраховка „Градѣанска отговорност“ на автомобилистите по отношение на лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Пасат“, с рег. № Н 46****, управляван от виновния за ПТП водач Н. Б. Х., и ЗД „Бул Инс“ АД към момента на процесното ПТП.

С писмо, получено от застрахователя ЗД „Бул Инс“ АД – гр. София на 20.08.2021 г. ищцата П. Б., чрез законния си представител Г. Я., е предявила извънсѣдебната си претенция по чл. 380, ал. 1 от КЗ за заплащане на обезщетение за претърпените от процесното ПТП неимуществени вреди.

С писмо от 25.08.2021 г. ищцата е уведомена, че във връзка с претенцията при застрахователя е заведени щета № 2110024989, като към посочената дата не са нА.це основания да бѣде удовлетворена претенцията, тѣй като с представените документи не били ангажирани безспорни доказателства относно виновността на застрахования при дружеството водач за настѣпване на ПТП. Изискани са допълнителни писмени доказателства, като е посочено, че до представянето на влязъл в сила съдебен акт, доказващ виновността на водача, управлявал застрахованото МПС, ЗД „Бул Инс“ АД не е в риск „Градѣанска отговорност“ и няма основание да изплати претендираното застрахователно обезщетение.

От заключението по допуснатата съдебномедицинска експертиза се установява, че при процесното ПТП на 16.07.2021 г. на П. Н. Б. е било причинено травматично счупване на долния край на дясната лъчева кост (епифизиолиза), след което ръката е наместена по безкрѣвен начин (закрито наместване на лъчевата кост от отделената епифиза). Касае се за телесна повреда, причинила на малолетното лице затруднение движенията на дясната ръка за около 2 месеца. нА.це е причинно-следствена връзка между получените от пострадалата увреждания и процесното ПТП. В нА.чната документация вещото лице не е установило усложнения, които да дават основание за тежки последици от описаната травма. Детето е било с имобилизация около месец, като съС.ието му се е подобрило около 2 месеца след произшествието. Пострадалата П. Б. е тѣрпяла значителни болки и страдания след произшествието, които са намалели след прилагане на лечение под формата на имобилизация. В нА.чната документация не са установени данни на заболявания у пострадалото лице, които да имат отношение към произшествието или към лечението на установените увреждания.

В съдебно заседание пред първоинстанционния съд вещото лице е уточнило, че с оглед механизма на настѣпване на ПТП, изяснен от експерта, изготвил заключението по автотехническата експертиза, единственият механизъм за получаване увреждането на детето е чрез подпиране на ръката с отворена длан.

От показанията на свидетеля Н. Б. Х., баща на ищцата П. Н. Б., се установява, че преди настѣпване на процесното ПТП детето пътувало по средата на задната седалка на автомобила, като било обезопасено с предпазен колан. Непосредствено след настѣпването на инцидента свидетелят излязъл от преобърнА.я се автомобил и помогнал на пътниците да го напуснат, включително и на малолетната П.. Тя била в съзнание, но се оплаквала от болки в дясната китка. Всички били уплашени и плакА.. Двамата с П. останА. за лечение в болницата в гр. Ловеч. Г. и П. били изписани по-рано, като братѣт на Г. ги откарал в гр. Шумен при бабата на П. – Д.. П. била стресирана, не искала да се качва в автомобил.

Изпитвала болки повече от месец. Все още се страхувала да се качва в кола. Посещавала психолог. Дясната китка на П. била счупена. Била гипсирана в продължение на 1 месец, но не е ходила на раздвижване. Към момента на разпита травмата била зараснала добре, но при промяна в атмосферните условия П. все още изпитвала болки.

От показанията на свидетелката Д. Я. А., баба на ищцата П. Б., се установява, че след процесното ПТП двете с Г. отишли при нея в гр. Шумен. П. не искала да се качва в автомобил, защото се страхувала. Не искала да говори с никого. Към момента на разпита вече ходела на училище и била по-добре. Дясната ѝ ръка била гипсирана и не позволявала да я докосват. Двете с майка ѝ Г. останали при свидетелката 2-3 месеца. Не били оздравели напълно, когато си тръгнали..

По делото е представено и прието заключение по психологично експертно изследване, проведено по отношение на П. Б. на 18.10.2021г. От заключението се установява, че към момента на изследването П. Б. е с психическо, физическо и интелектуално развитие в рамките на нормалното за възрастта ѝ. След претърпяното ПТП настъпила промяна в обичайното ѝ ежедневие, функциониране и цялостно поведение. Около месец след инцидента са отчетени прояви на повишена тревожност, безпокойство, нарушаване в извършването на обичайните ежедневни дейности. П. е била ограничена от включването в игрите и забавленията, обичайни за децата на дейната възраст. Освен физическа болка, детето е преживяло емоционален дискомфорт, изразяващ се в промяна в поведението и повишена тревожност, а понякога – и с появи на повишена раздразнителност. Към момента на изследването интензитетът на част от тези прояви е отслабнал, но се отчитат частични прояви на тревожност, свързана с пътуване с кола и други ситуации, които актуализират преживяната травма. Детето говори спокойно и споделя за обичайното си ежедневие, но при коментиране на преживяното ПТП се наблюдава известно напрежение и страх, които се интензифицират при оживяване на спомена за психотравматичното събитие. Такава промяна показва психологична характеристика на реакция на посттравматично стресово разстройство и разстройство в адаптацията, като последица от преживяно стресогенно събитие.

При тези данни от фактическа страна съдът достига до следните правни изводи:

Решението в частите, с които предявеният иск за неимуществени вреди, претърпени от ищцата П. Б. вследствие на ПТП, е уважен за сумата от 15 000 лв., ведно със законната лихва, и е отхвърлен за разликата над 25 000 лв. до пълния предявен размер от 35 000 лв., е влязло в сила като необжалвано.

Предмет на въззивното производство е решението, в частта, с която искът за неимуществени вреди, претърпени от П. Б., е отхвърлен за разликата над 15 000 лв. до 25 000 лв., както и в частта, с която е отхвърлен искът за законна лихва върху главницата в посочената част. Решението в тези части е вА.дно и допустимо.

По безспорен начин по делото е установено основанието за възникване на прякото право по чл. 432, ал.1 от Кодекса за застраховането срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите на увреденото лице – П. Н. Б..

Предпоставките за възникване отговорността на застрахователя са наА.чието на деликт, наА.чието на вА.дно застрахователно правоотношение между причинителя и застрахователното дружество по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Извършването на деянието, неговата противоправност и виновността на водача Н. Б. Х., управлявал лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Пасат“, с рег. № Н 46****, са безспорно установени по делото. Не се оспорва от страните и фактът на наА.чието на вА.дна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за виновния за произшествието Н. Х., към датата на увреждането. Пострадалото лице е предявило извънсъдебно

претенцията си пред застрахователя по реда на чл. 380 от КЗ, като от страна на застрахователното дружество липсва произнасяне.

С оглед на А.чието на вляло в сила решение до размера на уважената част от иска за неимуществени вреди – 15 000 лв., предявеният иск е установен по основание.

В случая страните спорят относно размера на обезщетението за претърпените от ищцата неимуществени вреди. В тази насока съдът намира следното:

Задължението на застрахователя да обезщети причинените на ищеца неимуществени вреди, зависи от деликтното обезщетение, при което е приложим принципа за справедливо обезщетяване на болките и страданията съгласно чл. 52 от ЗЗД. Справедливото обезщетяване по смисъла на чл. 52 от ЗЗД означава да бъде определен онзи паричен еквивалент не само на болките и страданията, понесени от конкретното увредено лице, но и всички онези неудобства, емоционални, физически и психически сътресения, които съпътстват същите. Ето защо размерът на обезщетението следва да се определи при преценка на конкретните обстоятелства – характерът на увреждането, последиците, възрастта на увредения и др. Утвърдилата се съдебна практика приема, че при определяне на дължимото застрахователно обезщетение следва да се отчитат и конкретните икономически условия, а като ориентир за размера на обезщетенията би следвало да се вземат предвид и съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетенията момент/момента на увреждането/.

При определяне размера на дължимото на ищцата П. Б. обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди-болки и страдания въззивният съд взе предвид следните обстоятелства: вида на уврежданията- счупване на долния край на дясната лъчева кост (епифизиолиза); проведеното лечение- наместване по безкръвен начин (закрито наместване на лъчевата кост от отделената епифиза) и гипсова имобилизация за 1 месец; изпитваните от ищцата болки и страдания, които първоначално са били много силни; изпитваните от ищцата неудобства в ежедневието поради невъзможността да се включва пълноценно в игрите и ученическите занятия, характерни за деца на нейната възраст, както и поради необходимостта да разчита изцяло на своите близки за осъществяване на ежедневните си битови потребности; възрастта на ищцата към момента на произшествието - 10 години; отражението на травмата върху психическото ѝ състояние - ищцата не желала да комуникира с никого; страхувала се да пътува с автомобил след инцидента; периода на възстановяване-около 2 месеца, с болничен престой от 3 дни.

Съдът съобразява също и обстоятелството, че въпреки възстановяването от травмата, ищцата П. Б. продължава да изпитва болки при промяна в атмосферните условия. Тя продължава да изпитва и страх от пътуване с автомобил.

Съобразявайки горните обстоятелства, икономическите условия в страната към момента на увреждането-16.07.2021г. и съобразно критерия за справедливост по чл. 52 от ЗЗД въззивният съд намира, че следва да бъде определено обезщетение за претърпените от ищцата неимуществени вреди-болки и страдания в размер на 15 000 лв. Този размер на обезщетение представлява справедлив еквивалент на претърпените от ищцата неимуществени вреди. Не са налице предпоставки в случая за определяне на обезщетение за неимуществени вреди в по-висок размер от посочения.

Доводите, наведени във въззивната жалба в обратния смисъл, са неоснователни. В тази насока съдът отчита и обстоятелството, че ищцата се е възстановила напълно (дори без провеждане на рехабилитация); по делото няма данни възстановяването от получените травми да не е приключило към настоящия момент, въпреки А.чието на болки при определени условия. Няма данни и за възможни усложнения вследствие на получената травма, които да попречат на ищцата да продължи да извършва самостоятелно и пълноценно ежедневните си дейности, да ходи на училище, да играе с връстниците си и т.н. Ищцата се намира в млада възраст, като въпреки отражението, което инцидентът е оставил върху

психиката □, по делото няма данни за трайни увреждания на психичното □ здраве, нито данни, че в бъдеще тя няма да може да преодолее страха от пътуване в автомобил. Всичко изложено по-горе мотивира съда да приеме, че така определения размер на обезщетението от 15 000 лв. представлява справедлив еквивалент на претърпените от ищцата неимуществени вреди.

С оглед на изложеното исковата претенция за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди от П. Н. Б. за разликата над 15 000 лв. до 25 000 лв. е неоснователна и следва да бъде отхвърлена в тази част. Неоснователността на претенцията по главния иск в посочената част обуславя неоснователност и на акцесорния иск за законна лихва в същата част.

До същия решаващ извод е достигнал и първоинстанционния съд, поради което решението в обжалваната част, с която исковата претенция на П. Н. Б. е отхвърлена за разликата над 15 000 лв. до 25 000 лв., ведно със законната лихва, следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото ищцата П. Б., въззивник в настоящото производство, няма право на разноски. Такива се дължат на ответника по жалбата ЗД „Бул Инс“ АД-гр. София. С отговора на въззивната жалба застрахователя е претендирал заплащането в своя полза на разноски за въззивното производство, като съобразно представения по делото списък по чл. 80 от ГПК и доказателствата към него, е сторил такива за адвокатско възнаграждение в размер на 1 440 лв., с включен ДДС. Насрещната страна е релевирала възражение за прекомерност на претендираните от въззиваемия разноски за адвокатско възнаграждение, което настоящият състав на въззивната инстанция намира за основателно, по следните съображения:

Съобразно чл. 78, ал. 5 от ГПК, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл. 36 от ЗАдв. Претендираната като разноски в настоящото производство сума е заплатена от въззиваемата страна в брой по договор за правна защита и съдействие, сключен на 24.10.2022 г., т.е. преди обнародване на последните изменения в Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (ДВ бр. 88 от 4.11.2022 г.), поради което в настоящия случай е приложима редакцията □ към датата на сключване на договора (посл. изм. и доп., ДВ бр. 68 от 2020 г.). Съобразно чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредбата в актуалната □ редакция към 24.10.2022 г., при обжалваем интерес от 10 000 лв., дължимото адвокатско възнаграждение е в размер на 830 лв. Върху така определеното възнаграждение следва да бъде начислен и 20% ДДС съобразно § 2а от Наредбата и предвид представените по делото доказателства за регистрация на процесуалния представител на ответника по ЗДДС. Така общият минимален размер на възнаграждението съобразно обжалваемия интерес по делото пред въззивната инстанция възлиза на 996 лв., с включен ДДС, до който размер следва да бъде уважено искането на ответника за присъждане на разноски. Така определеният размер на възнаграждението съответства както на фактическата и правна сложност на делото, така и на процесуалната активност на застрахователното дружество във въззивното производство.

Водим от горното Великотърновският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 52 от 20.07.2022г. на Окръжен съд-Ловеч, постановено

по т.д. № 94/2021 г. по описа на Окръжен съд – Ловеч, поправено с решение № 53/20.07.2022 г. на Окръжен съд-Ловеч по същото дело, в обжалваната част, с която исковата претенция на П. Н. Б. за обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени вследствие на пътнотранспортно произшествие на 16.07.2021 г. е отхвърлена за разликата над 15 000 лв. до 25 000 лв.

ОСЪЖДА П. Н. Б., ЕГН *****, действаща чрез своята майка и законен представител Г. А. Я., ЕГН *****, и двете с адрес: гр. София, *****, да заплати на ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление: гр. София, район Лозенец, *****, представлявано от С. С. П. и К. Д. К., сумата 996 /деветстотин деветдесет и шест/ лева – разноски за адвокатско възнаграждение за производството пред въззивната инстанция, с включен ДДС, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____